

V metrických a normovaných prostorech platí rovněž následující nerovnosti, které známe z $\mathbb{R}$:

$$|\rho(x, y) - \rho(x, z)| \leq \rho(y, z), \quad |||x| - |y||| \leq \|x - y\|$$

Analogicky k posloupnostem reálných a komplexních čísel definujeme i posloupnosti prvků obecné množiny M , tedy jako zobrazení z $\mathbb{N}$ do M .

Definice 1 (limita posloupnosti v metrickém prostoru). *Nechť (M, ρ) je metrický prostor a $\{x_n\}_{n=1}^{\infty}$ je posloupnost prvků z M . Říkáme, že $x \in M$ je limitou posloupnosti $\{x_n\}_{n=1}^{\infty}$ vzhledem k metrice ρ (píšeme $\rho - \lim_{n \rightarrow \infty} x_n = x$), pokud platí $\lim_{n \rightarrow \infty} \rho(x_n, x) = 0$.*

Alternativně můžeme pochopitelně limitu posloupnosti definovat i známým výrokem

$$\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = x \iff \forall \varepsilon > 0 \exists N \in \mathbb{N} \forall n \in \mathbb{N}, n \geq N : \rho(x_n, x) < \varepsilon.$$

Poznámky a příklady. 1. *Posloupnosti mající limitu podle definice výše budeme nazývat konvergentní (v metrice ρ).*

2. *Limita v metrickém prostoru je určena jednoznačně.*

3. *Posloupnost $\{x_n\}_{n=1}^{\infty} \subset \mathbb{R}^d$, $x_n = (x_n^1, \dots, x_n^d)$, $n \in \mathbb{N}$ a $x = (x^1, \dots, x^d)$ platí*

$$(\rho - \lim x_n = x) \iff (\lim x_n^i = x^i, \quad i = 1, \dots, d),$$

pokud ρ je kterákoliv z p -metrik na $\mathbb{R}^d$, $p \in [1, \infty]$.

Pro metriku

$$\rho(x, y) = \begin{cases} 0, & \text{pokud } x = y, \\ 1, & \text{pokud } x \neq y. \end{cases}$$

na M platí a posloupnost $\{x_n\}_{n=1}^{\infty} \subset M$ platí

$$(\rho - \lim x_n = x) \iff (\exists N \in \mathbb{N} \forall n \in \mathbb{N}, n \geq N : x_n = x).$$

Definice 2 (ekvivalentní normy a metriky). *Říkáme, že dvě metriky ρ a d na množině M jsou ekvivalentní, pokud existuje $C > 0$, že pro každá $x, y \in M$ platí*

$$C \rho(x, y) \leq d(x, y) \leq \frac{1}{C} \rho(x, y).$$

Říkáme, že dvě normy $\|\cdot\|$ a $|||\cdot|||$ na vektorovém prostoru V jsou ekvivalentní, pokud existuje $C > 0$, že pro každé $x \in V$ platí

$$C \|x\| \leq |||x||| \leq \frac{1}{C} \|x\|.$$

Například všechny p -metrky (normy) na $\mathbb{R}^d$ jsou (po dvou) ekvivalentní. Rovněž platí, že ekvivalence metrik (norm) je relací ekvivalence.

Věta 3 (spojitost metriky na normy). *Nechť (M, ρ) je metrický prostor a $\{x_n\}_{n=1}^{\infty}$ a $\{y_n\}_{n=1}^{\infty}$ jsou posloupnosti v M pro které platí $\rho - \lim_{n \rightarrow \infty} x_n = x$ a $\rho - \lim_{n \rightarrow \infty} y_n = y$. Potom $\rho - \lim_{n \rightarrow \infty} \rho(x_n, y_n) = \rho(x, y)$.*

Nechť $(V, \|\cdot\|)$ je normovaný lineární prostor a $\{x_n\}_{n=1}^{\infty}$ a $\{y_n\}_{n=1}^{\infty}$ je posloupnost ve V pro kterou platí $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = x$. Potom $\lim_{n \rightarrow \infty} \|x_n\| = \|x\|$.

Definice 4 (okolí, otevřené a uzavřené množiny). *Nechť (M, ρ) je metrický prostor. Okolí bodu $x \in M$ s poloměrem $\varepsilon > 0$ (v metrice ρ) definujeme jako*

$$U(x, \varepsilon) = \{y \in M : \rho(x, y) < \varepsilon\}.$$

Prstencové okolí bodu $x \in M$ s poloměrem $\varepsilon > 0$ (v metrice ρ) pak definujeme jako

$$P(x, \varepsilon) = U(x, \varepsilon) \setminus \{x\} = \{y \in M : 0 < \rho(x, y) < \varepsilon\}.$$

Množinu $U \subseteq M$ nazveme otevřenou (vzhledem k ρ), pokud platí

$$\forall x \in U \exists \varepsilon > 0 : U(x, \varepsilon) \subseteq U.$$

Množinu $K \subseteq M$ nazveme uzavřenou (vzhledem k ρ), pokud je množina $M \setminus K$ otevřená (vzhledem k ρ).

Poznámky a příklady. 1. *okolí $U(x, \varepsilon)$ je vždy otevřená množina, uzavřený interval je uzavřená množina (v klasické metrice na $\mathbb{R}$). V metrice*

$$\rho(x, y) = \begin{cases} 0, & \text{pokud } x = y, \\ 1, & \text{pokud } x \neq y. \end{cases}$$

je každá množina otevřená i uzavřená. V libovolném metrickém prostoru (M, ρ) , jsou množiny $\emptyset$ a M uzavřené i otevřené.

2. *Libovolné sjednocení otevřených množin je otevřená množina: je-li $\{U_a\}$, $a \in A$, systém otevřených množin, je $i \bigcup_{a \in A} U_a$ otevřená množina (ve stejné metrice),*

Konečný průnik otevřených množin je otevřená množina: jsou-li $U_1, \dots, U_n$ otevřené množiny, je $i \bigcap_{k=1}^n U_k$ otevřená množina (ve stejné metrice).

Libovolný průnik uzavřených množin je uzavřená množina: je-li $\{K_a\}$, $a \in A$, systém uzavřených množin, je $i \bigcap_{a \in A} K_a$ uzavřená množina (ve stejné metrice),

konečné sjednocení uzavřených množin je uzavřená množina: jsou-li $K_1, \dots, K_n$ uzavřené množiny, je $i \bigcup_{k=1}^n U_k$ uzavřená množina (ve stejné metrice).

Definice 5 (spojitost v metrickém prostoru). *Nechť (M, ρ) a (X, d) jsou dva metrické prostory, $\varphi : M \rightarrow X$, $a \in M$ a $A \subseteq M$, $a \in A$. Potom říkáme, že φ je*

- *spojité v bodě a , pokud platí*

$$\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall x \in U_\rho(x, \delta) : \varphi(x) \in U_d(f(a), \varepsilon).$$

- *spojité v bodě a vzhledem k množině A , pokud platí*

$$\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall x \in U_\rho(x, \delta) \cap A : \varphi(x) \in U_d(f(a), \varepsilon).$$

- *spojité, pokud je spojitě ve všech bodech M ,*
- *spojité vzhledem k A , pokud je ve všech bodech A spojitě vzhledem k A .*

Věta 6 (charakterizace spojitosti). *Nechť (M, ρ) a (X, d) jsou dva metrické prostory a $\varphi : M \rightarrow X$. Potom jsou následující tvrzení ekvivalentní:*

1. *φ je spojitě,*
2. *$\varphi^{-1}(U)$ je otevřená pro každou $U \subseteq X$ otevřenou,*
3. *$\varphi^{-1}(K)$ je uzavřená pro každou $K \subseteq X$ uzavřenou.*

Analogické tvrzení ovšem neplatí pro obraz, např. $\arctan x$ je spojitá a $\arctan(\mathbb{R}) = (-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2})$ otevřená a $\sin x$ je spojitá a $\sin(\mathbb{R}) = [-1, 1]$ je uzavřená (připomeňme, že množina $\mathbb{R}$ je (v $\mathbb{R}$) uzavřená i otevřená).

Definice 7 (hromadný a izolovaný bod). *Nechť (M, ρ) je metrický prostor, $A \subset M$. Bod $a \in M$ nazveme hromadným bodem množiny A , pokud platí*

$$\forall \varepsilon > 0 \exists x \in A : x \in U(a, \varepsilon).$$

Bod $a \in A$ nazveme izolovaným bodem množiny A , pokud není jejím hromadným bodem.